

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 18 april 2024 heb ik u toegezegd u tenminste driemaandelijks te informeren over de explosies (excessief geweld) in de stad en de aanpak ervan (24bb000558). In deze brief informeer ik u over de voornaamste ontwikkelingen gedurende de periode januari – juni 2025.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

-Coalitieakkoord Eén Stad.

-Veiligheidskoers 2023-2027

-Motie "Onze jeugd verdient aandacht van de stadsmarinier EG" (nummer 23bb006913)

Toelichting:

Excessief geweld incidenten

Onder excessief geweld (EG) verstaan we schietincidenten en explosies waarbij één of meerdere perso(o)n(en) het doel hebben om schade aan te richten bij een doelwit/slachtoffer. In 2024 hebben zich binnen het geografisch gebied van de gemeente Rotterdam 220 incidenten excessief geweld voorgedaan, waarvan 151 explosies en 69 schietincidenten. In de periode januari t/m juni 2025 hebben zich binnen het geografisch gebied van de gemeente Rotterdam 111 incidenten excessief geweld voorgedaan, waarvan 82 explosies en 29 schietincidenten. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar is het aantal EG-incidenten nagenoeg gelijk gebleven, met 104 EG-incidenten in 2024 tot en met juni. Van deze 104 EG-incidenten waren het 65 explosies en 39 schietincidenten. Het aantal explosies in 2025 over dezelfde periode is gestegen en het aantal schietincidenten is gedaald. Kijkend naar het gebied van de eenheid Rotterdam dan is er een afname van het aantal explosies als schietincidenten waarneembaar. De politie telde in de eenheid Rotterdam tot en met juni, 110 explosies ten opzichte van 125 explosies in 2024 en 39 schietincidenten ten opzichte van 52 schietincidenten in 2024.

De meeste excessief geweldsincidenten vinden nog altijd plaats in het criminele circuit, maar zijn soms ook te herleiden naar onderlinge conflicten tussen personen in de relationele sfeer.

Het merendeel van de excessief geweldsincidenten is gericht op woningen en bedrijfspanden. Een beperkt deel van de excessief geweldsincidenten is gericht op een persoon, voornamelijk bij schietincidenten.

Bij excessief geweld incidenten zijn in de periode januari t/m juni 2025 in de gemeente Rotterdam 15 personen gewond geraakt (13 bij schietincidenten en 2 bij explosies), waarvan 3 personen ten gevolge van een schietincident zijn overleden.

In 2025 zijn in de eenheid Rotterdam over de periode januari t/m juni in totaal 93 verdachten aangehouden, waarvan 37 voor explosies, 56 voor schietincidenten. Bij 28 aanhoudingen ging het om feiten die gepleegd waren in 2024. Van het aantal aangehouden verdachten zijn er 49 jonger dan 23 jaar en 32 minderjarig.

Voor wat betreft de strafrechtelijke vervolging van daders in het arrondissement Rotterdam hebben er tot nu toe (2025) ruim 90 EG-zaken op zitting gestaan. Ongeveer 50 EG-zaken staan momenteel nog voor dit jaar ingepland. Dit aantal zal in de loop van dit jaar verder oplopen.

Bestuurlijke maatregelen

Naar aanleiding van incidenten excessief geweld heb ik (tot en met juni) in 2025 als volgt bestuurlijk opgetreden:

- 75 explosies waren gericht op een pand.
 - o 11 van de 58 woningen;
 - o 2 van de 4 horeca;
 - o 6 van 13 bedrijfspanden zijn tijdelijk bestuurlijk gesloten.
- 10 schietincidenten waren gericht op een pand.
 - o 1 van de 4 woningen;
 - o 2 van de 3 horeca;
 - o 3 van de 3 bedrijfspanden zijn tijdelijk bestuurlijk gesloten.

Bestuurlijke maatregel na aantreffen zwaar illegaal vuurwerk

Bij een meerderheid van de explosies wordt gebruik gemaakt van zwaar illegaal vuurwerk. Wanneer de politie in een woning zwaar illegaal vuurwerk aantreft, volgt een strafrechtelijk traject. Gezien het gevaar dat aanwezig is bij het bewaren van zwaar illegaal vuurwerk in woningen, wordt door de politie ook een bestuurlijke rapportage opgemaakt zodat bestuurlijk kan worden opgetreden door het college. Inmiddels zijn 3 lasten onder dwangsom verzonden naar bewoners in Rotterdam. Indien betrokkene niet aan de lastgeving voldoet is verbeuring van een dwangsom van € 10.000,00 mogelijk.

Nazorg excessief geweldsincidenten

In voorgaande brief heb ik u geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van informatierverspreiding en psychosociale ondersteuning in het nazorgproces van excessief geweldsincidenten. Momenteel wordt een pilot opgezet met betrekking tot het nazorgproces. In deze pilot wordt een verantwoordelijke aangesteld, die geschoold is op het gebied van crisisbeheersing en psychosociale hulpverlening. Deze functionaris gaat de wijkorganisatie ondersteunen in het uitvoeren van het nazorgproces. De verwachting is dat deze rol zorgt voor een kwaliteitsimpuls met betrekking tot de nazorg, dat er beter in samenwerking met wijkorganisaties nazorg wordt ingericht en dat hierdoor beter in de behoefte van de omwonenden kan worden voorzien. Over de precieze invulling en eerste ervaringen met de pilot wordt u in de eerstvolgende rapportage nader geïnformeerd.

Voortgang Offensief Tegen Explosies (Offensief)

Sinds de vorige keer dat ik u informeerde over de voortgang is het Offensief Tegen Explosies (hierna: Offensief) op 9 april jl. opnieuw bij elkaar gekomen en is het actieplan van het Offensief opgeleverd. In het actieplan van het Offensief zijn de prioriteiten voor de komende periode vastgelegd op het gebied van preventie, opsporing en vervolging en nazorg en lokale aanpak. Ook is er nadrukkelijk aandacht voor de internationale aanpak bij het tegengaan van de verkrijgbaarheid van explosieven en de rol van digitale platforms. Daarnaast spelen communicatie en kennis en onderzoek een belangrijke rol in het Offensief. Het Offensief houdt een dynamische werkwijze aan waarbij de acties en maatregelen aangepast worden op basis van wat wel en niet werkt en op basis van nieuwe kennis en inzichten. Voor komend jaar is het doel om het aantal aanslagen met minimaal 10% te verminderen. Dit lijkt wellicht een voorzichtige doelstelling, maar de deelnemers van het Offensief zijn zich ervan bewust dat de aanpak van dit fenomeen complex en hardnekkig is en daarom een lange adem vereist. Op 16 april jl. overhandigde ik het actieplan aan de minister van Justitie & Veiligheid. Momenteel focussen de partners uit het Offensief zich op de uitvoer van de acties die in het actieplan benoemd staan. Naast de partijen die in de vorige brief werden genoemd is nu ook het Leger des Heils namens de reclasseringsorganisaties aangesloten. Dit vanwege hun expertise m.b.t. daders als ook op de doelgroep "jeugd".

Een belangrijke pijler vanuit het Offensief is het tegengaan van de beschikbaarheid van het zware en illegaal gebruikte vuurwerk dat bij aanslagen wordt ingezet. Hierbij is een stevige internationale aanpak nodig. Met die reden organiseerde de politie op 27 maart jl. samen met Europol een internationale conferentie over het tegengaan van de stromen zwaar vuurwerk in Europa. Als voorzitter van het Offensief nam ik deel aan de conferentie en heb ik gesproken over de impact van explosies op onze wijken en de noodzaak voor internationale samenwerking om dit probleem effectief te kunnen bestrijden. Daarnaast voeren we vanuit het Offensief samen met partners vanuit het Rijk en de politie een Europese lobby voor strengere EU-regelgeving voor de zwaarste categorie knalvuurwerk, dat hier bij aanslagen wordt gebruikt en in Nederland illegaal is voor consumenten. Zo heb ik tijdens mijn werkbezoek aan Brussel op 12 mei jl. o.a. met de Nederlandse EU-ambassadeur en twee Europarlementariërs gesproken over een Europese lobbystrategie hiervoor. Daarnaast verzond ik op 12 juni jl. bijgaande brief aan de relevante gremia binnen de Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement, namens 17 burgemeesters uit acht verschillende Europese landen. In deze brief roepen wij onder andere op tot een verbod op flashbangers (zoals Cobra's), een maximering van de hoeveelheid kruit in vuurwerk, beter toezicht op de Europese stromen van vuurwerk en de invoering van een pyro-pass in heel Europa.

Ook preventief wordt vanuit het Offensief al ingezet op diverse acties om te voorkomen dat jongeren betrokken raken bij aanslagen met explosieven. Zo heeft Jongerenwerk Op Zuid (JOZ) een sketch ontwikkeld over de risico's die jongeren lopen bij het plaatsen van explosieven. De sketch wordt op circa 50 scholen door het land heen opgevoerd, waarna jongerenwerkers en scholen met de jongeren in gesprek gaan. Verder zijn de coaches van de gedragsinterventie "Alleen Jij Bepaalt wie je bent" (AJB) getraind in het geven van een workshop over de problematiek van explosieven. De komende periode worden deze workshops aan alle circa 5000 deelnemers van AJB gegeven. Daarnaast wordt in een aantal steden bijeenkomsten georganiseerd met lokale jeugd professionals om best practices te delen, de eerste daarvan is reeds geweest.

Verder spant het Offensief zich in om ook de lokale aanpak van de explosieproblematiek te versterken. Dit door het vergroten van de kennis van gemeenten over welke bestuurlijke bevoegdheden kunnen worden gebruikt in de aanpak van excessief geweld.

Zo wordt momenteel een landelijk handelingskader lokale aanpak en nazorg ontwikkeld. Tegelijkertijd wordt ook ingezet op het vergroten van de meldingsbereidheid van inwoners. In samenwerking met Meld Misdaad Anoniem wordt momenteel een campagne ontwikkeld om bewoners te stimuleren het te melden wanneer zij iets vreemds of verdachts zien dat verband zou kunnen houden met aanslagen met explosieven. Aansluitend aan de vergadering van OTE op 2 juli 2025 werden de resultaten gepresenteerd van de interventies die vanuit het Fieldlab Explosies getest zijn in de afgelopen 100 dagen. Interventies die werken, zetten we door en interventies die niet werken, stoppen we. Over het vervolg hierop wordt u in een volgende voortgangsrapportage nader geïnformeerd.

Onderzoek

Dit jaar is het onderzoek van de Erasmus Universiteit (EUR) naar de achtergronden van excessief geweld van start gegaan. Als gemeente werken we hierin samen met de politie, het OM en het ministerie van J&V en andere gemeenten in de regio Rotterdam. De EUR zal onder andere onderzoeken welke potentieel effectieve interventies beschikbaar zijn op basis van (deels) vergelijkbare aanpakken. Naar verwachting levert de EUR dit najaar een eindrapportage met aanbevelingen op. Zodra deze beschikbaar zijn wordt het u ter beschikking gesteld. Daarnaast worden de conclusies en aanbevelingen geagendeerd in het OTE.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

De burgemeester,

C.J. Schouten

Bijlagen:

- 1) Aanbiedingsbrief Actieplan
- 2) Actieplan aanslagen met explosieven
- 3) Joint Letter of European Mayors